

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20,—, polletno K 10,—, četrtletno K 5,—, mesečno K 1'70. — Z izposiljo celoletno K 30,—. — Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju po-
pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Kmečka moč.

Deželna vlada je potrdila pravila naprednega političnega društva za mokrnoški okraj z naslovom »Kmečka moč«. Radi smo slišali to vest in jo z veseljem zaznamujemo. »Kmečka moč« leži v desetih letih med našim ljudstvom. Sto in sto prilik je imela, da bi se vzbudila, toda padla je zopet nazaj v svoje spanje, ker ni bila organizirana. Klerikalci so organizirali kmečko ljudstvo v svoji stranki in ljudstvo je sledilo, ker je klerikalna stranka znala porabiti v agitacijo vse sile, ki jih je nudila prilika, brez razlike sredstev; porabila pa je tudi svoj agrarni program, s katerim je zmagovala v naši poljedelski deželi. Tako je kmečka moč prišla v njen tabor in v enem desetletju je klerikalizem zavladal po vsem Slovenskem.

Slovenska agrarna stranka, ki bi ne bila klerikalna, bi bila zmožna združiti v sebi vso našo kmečko moč; klerikalna stranka je ne bo nikoli združila. Ne en odpor se je pokazal, ki je jasno govoril, da poštena kmečka moč neče služiti klerikalni politiki. Klerikalci so upali, da bodo prisilili občine, da poidejo za njimi. Imeli so v rokah dobro sredstvo: deželni odbor. Klicali so; ako greste za nami, dobite podpor, ako ne, ne dobite ničesar. Imeli smo priliko občudovati kmečko moč, ki je v svesti si svoje sile ostala neomajana; in mnoge občine so šle svojo pot; vse volilne sleparije, ki se zdaj kažejo pred sodiščem, niso pomagale. Klerikalna stranka se lahko še bori po kmetih — izgubljala pa bo tla tem bolj, čim bolj se bo budila kmečka moč. Ta kmečka moč pa se mora družiti. Krajne kmečke agrarne organizacije so zmožne prinesiti za kmete novega življenja. Delovale naj bi na to, da se združi naše kmečko ljudstvo na skupno delo za gospodarsko povzdigo domačega kraja, da se ob času volitev odloči za kmečkoga agrarnega kandidata in da se ne da izrabljati v druge namene — kakor se godi sedaj.

Dijaška prenočevališča in še marsikaj.

Ker je prišlo tudi to vprašanje na dnevni red, izpregovorimo tudi mi par besedi; vemo, da ne bo dosti pomagalo — toda izpolnili bomo svojo dolžnost.

»Slov. Narod« je prinesel članek, v katerem opozarja na nemški poziv v »Grazer Tagblattu«. Tam je namreč govor o tem, kako bi se uredila po Slovenskem dijaška prenočišča za nemške dijake, da bi jim bilo mogoče med počitnicami pri nas potovati po gorah in dolinah ter ogledati si naše kraje. Misel ni nova in so jo drugod že davno uresničili. Tako imajo n. pr. na Češkem v vsaki občini in v vsakem mestu preskrbljeno, da tam najde potujoči dijak zastoj prenočišč. V občinah preskrbi to navadno županstvo in sicer na ta način, da določi eno sobo v domači šoli čez počitnice kot dijaško prenočišče, oziroma se najde primerna soba, v kaki gostilni ali v občinski hiši.

V mestih poskrbi za dijaško prenočišče občina v šoli ali kje drugje. Da dijak ve, kje more prenočiti, se nabije na hišo tablica z napisom: dijaško prenočišče. Vsako leto izide seznam vseh dijaških prenočišč, da si lahko vsak po njih sestavi svoj načrt za potovanje.

Pri nas se je poskušilo tudi to izpeljati. Lotil se je dela »Slov. akademični alpski kro-

žek«. Razposlal je po vsej domovini 500 pisem s priloženimi dopisnicami, na kateri naj bi odgovoril oni, ki so pripravljeni preskrbeti dijaška prenočišča. Ta pisma so šla na občine, na hotele in gostilne, na uglednejše hiše, na prijatelje mladine itd. Odgovorilo pa ni niti 10 ljudi — tako da se dijaška prenočišča, ki bi ležala drugo od drugega po nekaj ur niso mogla sestaviti. — Pozneje so si sestavili prenočišča dijaki sami na ta način, da so potovali drug do drugega. — Spominjamo na to, da pokažemo, kaka indolencija vlada v naši javnosti za važna vprašanja. Vsaka občina bi z malim trudom lahko pripravila v svojem središču dijaško prenočišče in v vsakem kraju bi se lahko našel kdo, ki bi bil pripravljen podpirati tako stvar, ki je za izobrazbo naše mladine velike važnosti. In vendar je bil takrat ves trud zaman. Mogoče se posreči spraviti pri nas to vprašanje v red, da bo ob počitnicah vsakemu dijaku omogočeno potovanje.

Zeleti bi bilo. Morebiti nas zgane tuji zgled — ko se sami iz sebe ne zganemo.

S polnim parom nizdol.

Mnogo si je obetal grof Khuen, ko je imenoval svojega prijatelja Cuvaja hrvaškim banom, poznal je dobro njegovo surovo brezobzirnost in nagnjenost k nasilju in protizakonitost. Ta svojstva so se zdela Khueni najpotrebnejša za hrvaškega bana, zato je imenoval Cuvaja, ki se je pa pokazal takoj kot nesposobnega, izzval je sicer s svojo nasilnostjo odpor v narodu, a ko je začutil prve posledice tega nasilja, ko je narod enodušno nastopil proti nezakonitostim, pokazal se je strahopetca, ki se je skrival v svoji banski palači in ni upal na dan, po noči se je vozil v Budimpešto in na Dunaj, da bi izposloval tam s komisarijatom sebi in svojemu nasilju večji delokrog. Ko je pridobil merodajne faktorje za komisarijat, ko je izšla cesarska odredba, tedaj je zopet bežal iz Zagreba. A tudi kot komisar se je pokazal kot strahopetca in nasilneža, a vsa njegova nasilstva ne rode nikakega uspeha, vedno tesneje in tesneje se združujejo stranke in pripravljajo na odločen boj. Najzlastnejšo ulogo pa igrajo v tem boju takozvani munkači, člani stranke, ki jo je hotel ustvariti bivši ban Tomašič, ki jo je pa Cuvaj uničil s tem, da je s svojim nasiljem pripomogel do združitve in kompromisa koalicije in stranke prava. Kot vodja teh munkačev se imenuje bivši ban Pejačević, ena najbolj žalostnih pojavov v zgodovini Hrvaške v zadnjih letih. Ko je letel Khuen iz dežele, je bil Pejačević imenovan banom, slediti je hotel seveda stopnjam svojega prednika, a slavne volitve leta 1905, ko je zmaga koalicija, so prekrizale njegove načrte, in ban Pejačević je postal ban narodne vlade, član in poslanec koalicije; celo v Friedjungovem procesu je bil med tožitelji. Po padcu narodne vlade pa je zopet zašel med svoje nekdanje prijatelje ter pomagal Tomašiču oživitviti stranko Munkačev. Ko se je sedaj pojavil načrt, da se hrvaški delegatje udeležijo se skupne državne zbornice, je Pejačević, ki je predsednik delegacije odklonil, sklicati konferenco delegacije, češ da sedaj ni primeren čas za to! Seveda je storil to Pejačević na Cuvajevo komando, ker se je ravno te dni mudil v Zagrebu. Cuvaj se je zopet pokazal strahopetca, bal se je, da bi se v skupnem državnem zboru ne razkrila njegova protizakonita in nemoralna politika, ker bi na ta način ves svet

zadobil točne informacije o feldvebelju in regimentsschreiberju, ki je danes kraljevski komisar na Hrvaškem, a bi postal rad tudi rabelj. Ali tudi Cuvajeva zahrbtnost ga ne bo rešila. Delegatje koalicije in središnjega kluba so sklenili, da gredo tudi brez munkačev v Budimpešto, da tam pokažejo Cuvaja v popolni nagoti, a potem s klicem »Proč od Ogrske!« zapuste parlament.

Tako je Cuvaj tudi hrvaško-srbsko koalicijo dovedel do tega, da se pripravlja na prelom z Ogrsko glede unije in nagodbe!

Mesto uspehov doživlja Cuvaj poraze in blamaže, a ne samo on, teh porazov in blamaž so deležni vsi oni, ki so na Hrvaškem odpravili ustavo, ki sanjajo še vedno o absolutizmu, vidj se pač iz vseh dogodkov na Hrvaškem, da se merodajni in odločujoči krogi v naši monarhiji še vedno niso oživilj v sedaj čas demokracizma, da še vedno mislijo o deveti deželi, kjer je edina moč vlade absolutizem! Prespalj so zgodovino in dogodke zadnjih dni in se v svoji oslabelosti več ne zavedajo svoje naloge!

A gotovo se motijo vsi, ki mislijo, da bodo narod z nasiljem pritisnili ob tla; kaj pa, ako pride čas in narod obrne kopje... Zgodovina narodne probe kaže pot tudi v ti smeri! Zato pa gredo oni, ki mislijo, da so dospeli na vrhunec svoje moči, s polnim parom navzdol!

† Dr. Jakob Sket.

Včeraj je umrl v Celovcu prof. Jakob Sket. Sketovo ime je znano vsakemu našemu izobražencu vsaj smo celih sto let v šoli rabili njegove čitanke, ki so bile dovolj srečno urejene. Poleg prof. Apiha je bil dr. Sket dolgo vrsto let delaven v Celovcu kot profesor in kot odbornik družbe sv. Mohorja. Prof. Sket se je rodil l. 1852, na Sladki Gori na Štajerskem in je študiral slavistiko pod Miklošičem. Leta 1878. je prišel na celovško gimnazijo in je skušal tam nadaljevati ono delo, ki ga je vršil pokojni Janežič. Pouk slovenščine na srednjih šolah je bil takrat šele v začetku. Manjkalo je dobrih učnih knjig. Rabil se je stari »Cvetnik«. Prof. Sket je tekot let sestavil čitanke za vse razrede srednjih šol, ki se rabijo tu in tam deloma spopolnjene še danes. Poleg tega je priredil deset novih izdaj Janežičeve slovnice. Okoli l. 1880. je nastal boj za nov slovenski leposlovni list. V Ljubljani se je osnoval Ljubljanski Zvon, ki je združil okoli sebe Stritarjevo šolo, v Celovcu pa se je ustanovil »Kres«, ki je štel med svoje glavne sotrudnike tudi prof. Sketa. Bil mu je tudi urednik. V »Kresu« je objavil Sket dve veliki povesti: »Miklova Zala« in »Žrtev ljubosumnosti«. Leta 1884. pa je izšla v Mohorjevi družbi njegova povest: »Miklova Zala« ali Turki na Koroskem. Ta povest je postala splošno znana in priljubljena ter se lahko še danes prišteva med najbolj popularne ljudske povesti, ki se vedno rada čita. V »Kresu« je priobčil prof. Sket nekaj življenjskih pismov: (Andrej Einspieler, Črtice iz življenja Dav. Trstenjaka i. dr.) Leta 1886. se je hotel »Kres« izpremeniti v nekaj znanstven list, ki bi se posvetil posebno jezikoslovju in zgodovini. Toda v polovici leta je prenehal izhajati. Literarnemu zgodovinarju nudi Kres še danes mnogo zanimivega. Prof. Sket je poslej posvetil svoje delo Mohorjevi družbi; po svojih nazorih je bil prof. Sket Celovčan. Slovensko literaturo je vestno zasle-

doval in se ni stavil proti moderni. Splošno je bil konservativnega mišljenja in je v tem smislu tudi vplival na svojo okolico. Kot šolnik si je ustvaril pri nas trajen spomin. N. v m. p.!

DNEVNI PREGLED.

Zagrebski detektivi v Ljubljani. Iz jako verodostojnega vira smo zvedeli, da so prišli v terek v Ljubljano štirje zagrebski detektivi. Prišli so na ukaz kraljevskega komisarja, da pazijo na ljubljanske redakcije, kaj pišejo slovenski listi o hrvaških razmerah. Pazijo naj pa tudi osebno na vse Hrvate, ki prihajajo v Ljubljano, s kom in kaj govorijo, kje občujejo. Nimamo torej še dosti svojih Gerlovičev. Cuvaj in Schwarz sta nas osrečila še z zagrebskimi detektivi.

Čudne razmere na Dolenjski železnici. Dobili smo več pritožb od strani potnikov in izletnikov na dolenjski železnici glede izdaje voznih listov. Zlasti so se pripetili mnogi nedostaki letošnje velikonočne praznike. Izletniki vzemo navadno vozne karte za tje in nazaj, plačali so jih kot take, a dobili so samo enkratne. Mnogo oseb teh listov niti pogledalo ni, tako, da so šle na povratku spoznali zmoto, a kaj jim je pomagalo, morali so plačati še enkrat voznino, in poleg tega še kazni! Pritožbe na ljubljanskem kolodvoru niso pomagale sicer nič, a prometno vodstvo je samo priznalo nered, ker je nekaterim vrnilo dvojno plačano voznino, a kazni ni hotelo preklicati! Značilno je, da so se celo sprevodniki izrazili, da se ravno na dolenjski progi dogode taki nedostaki večkrat, da je bilo že veliko konfliktov s potniki, ki so morali radi nerednosti pri blagajnici plačati dvojno voznino in pa še kazni zato, ker je blagajnik zaračunal dvojno voznino, izdal pa je eno karto! — Treba bo pač napraviti red!

Najbolje informiran slovenski list »Slovenec« — tako trdi sicer sam, a nikdo mu tega ne verjame, ker takih napak, kakor »Slovenec«, pač ne zagreši noben list. Značilno je neusmiljeno napadel poslanca Breiterja in je uvrstil kar med socialne demokrate, dasi Breiter to, ki je tovarnar nikoli ni bil, mi smo popravili to poročilo, in želeli, da bi »najbolje informirani« slovenski list pač lahko poznal državnozbornske klube in njih člana, če ni mogoče, naj si o mislijo vsaj Freundove vodnika po parlamentu, kjer dobi vse poslance od Goštinčarja pa do Sušteršiča celo naslikane; izvod stane le eno krono! A takrat smo zahtevali od »Slovenca« preveč, ker v svoji zadnji številki je pokazal, da ne pozna niti svojih ljudi, tako n. pr. imenovanje v poročilu o redni skupščini združne zveze dr. Pegana, državni in deželni poslanec. Odkdaj je Pegan državni poslanec, mi ne vemo, veda pa gotovo v uredništvu Slovenca, ker drugače bi se gotovo ne blamirali tako, da ne poznajo niti svojih veljakov in voditeljev.

Proti hrvaškemu časopisu divja komisar Cuvaj z največjo brezobzirnostjo. Ne samo, da liste konfiscira, šikanira jih tudi na vse mogoče načine, odklanja odgovorne urednike, doslej je odklonil sledeče urednike: Za Pokret Jurija Gašparca, Bude Budisavljeviča za »Srbobran«, Ivana Peršiča za »Prijatelj Naroda«, dra. Beloviča za »Hrvatski Narod«, Ante Brozoviča za »Hrvatske Novosti«, Maksa Bazale za »Neues Tagblatt« in Maksa Bauera za »Agramer Tagblatt«. Na ta način hoče odklanjati tudi nadalje vse nanovo prijavljene odgovorne

Zena ga je zamračena gledala. »Peči! Peči!« je kričal. »Kam je neki šel? Vprašajmo ga kaj dela?... Ako fantalina vlivata kroglice, on gotovo vlija topove... Lopovi lopovski!...«

»Ni ga doma«, se oglasi žena. Čemu pa zlodja je odšel v K? »Nemara je šel h kužuharju, da mu je zanesel sto lir.«

»K Tosun-beju? Jutri bi imel iti tje, o-gavniki! Kako si je drznil oditi, ne da bi se oglašil!...«

In čvrbadži Jurdan je krenil k pisalni mizici. Urno je odprl predal ter prebrskal po papirjih in knjigah. Toda zlata ni našel. Namesto tega je izvelkel izpod papirja velepleti lefos-revolver. »Kje se je tu vzel ta samokres? Čegav je ta samokres? Kdo sme brskati po moji mizi? Iščem zlato pa najdem revolver.«

»Kdo je neki brskal razun tebe in Peča mu pojasi žena.«

»Oh, ta oslovski sin! Oh, ta potepuh! Ne bo iz psa slanina. — Evo, evo, tudi on je protivnik cesarjev! Tudi on je puntar!... Škoda govoriti, da je on tema malima paglavcem zapovedal vlivati kroglice... Evo, vsi so že pri delu! Vsi si spletajo vrv za na vrat. Ako poide tako dalje, se mačke postanejo puntarji... Ali je dospel Kiriak?«

»Tukaj je, pripravljaj prtljago.« Jurdan je stekel proti sobi, kjer je bil Stef-čev.

IV. Tast in zet.

Stefčev, ki je bil tudi zaveznik svojega zeta, je s pomočjo dveh delavcev vezal povezke, ki bi imeli biti odposlani na džumajski trg. (so-menj), ki bi se imel vršiti na dan sv. Jurja. Od-

LISTEK.

Pod jarmom.

Roman iz bolgarskega življenja pred osvoboditvijo.

Spisal Ivan Vazov. — Poslovenil Podravski.

»Kdo misli sedaj na toplice? Za vse kaj drugega pripravljam suhar; treba ga bo za junake.«

Jurdan jo prestrašen pogleda.

»Za kakšne junake?«

Nu, za bolgarske junake, ki odidejo na Balkan.«

»O kakšnih junakih govoriš, hčerka?« jo vpraša Jurdan z naraščajočim začudenjem.

Ginka stopi še bliže k njemu in reče:

»Za vstajo pripravljam... Mar ni zapovedal komitet?«

Jurdan skoči s sedeža. Ni verjel svojim ušesom.

»Kakšno vstajo, draga? Kakšen komitet? Za vstajo?«

»Za vstaje, vstaje — Ne trpimo dalje, da bi nam ta garjev sultan zapovedoval«, odvrne Kata Ginka drzno, toda v hipu odskoči na stran, ker je njen oče zamahnil proti njej s čibukom, hoteč jo udariti.

Ves bled in tresoč se od jeze kakor topol, je kričal na vse grlo:

»Kaj oslovski hči, bedasta, prazna buča, ali hočeš tudi ti delati vstajo? Ali nimaš več kodelje in igle, da si se dala zapeljati od roparjev in pridaničev, da jih hočeš hraniti s suharjem? Ali nimaš očes in sramote, ti nespametnica? — Ona baje noče sultana, ali jo vidite? Pravcata

brezumnost!... Kaj ti je zakrivil sultan? Ali ti je vzel otroka, ali ti povzročil krivico? Glejte jo: ona zapusti hišo in otroka ter pojde metat sultana s prestola! A ti, kaj gledaš tako, kot tele nova vrata, ali imaš tudi ti slamo pod kučmo kakor ona, pojdeš tudi ti stat pod zastavo?« s temi besedami se obrne Jurdan osorno proti Genku, ki je prestrašen gledal skozi duri.

Genko Ginkin je nekaj zamrmral ter se skril v sobi. Ginka se je ondi urno spreoblekla, ker je videla, da so na očetov krič obstajali ljudje pri durih. Zagledavši Genka, je pograbila šlebedro ter ga opazila z njo hrbtu.

»Da bi te strela! Čemu si izblebetal, da me-sim suhar?«

Toda Genko v ponosni zavesti svojega moškega dostojanstva ni smatral za primerno odgovarjati svoji ženi in hrabro je skočil v drugo sobo ter zaloputnil duri za seboj. Ko je že imel to ogrtjo med seboj in ženino šlebedro, je odvrnil hrabro:

»Vdari sedaj, ako moreš!... Jaz sem tvoj mož, ti pa si moja žena!... Vdari, ako si drzneš?«

Toda Ginka ga že ni slišala. Odšla je na dvorišče, njen oče pa je odšel na ulico ter se tresel od jeze.

Ves utrujen je prišel domu. Prekoračil je dvorišče ter zasoplen in ves onemogel se vsedel na prvo stopnjico stopnjice, ki so držale v gorenje nadstropje.

Corbadži Jurdan je bil hudo razburjen. Resnica, dasiravno je bil bolan in po bolezni dolgo prikovan na hišo, prišlo je tudi njemu marsikaj na ušesa, tajnost o bližnji vstaji se je rešetarila povsod; celo gluhi so jo mogli slišati. Vstaja se je pripravljala nekje v Panagjuriju, za gorami, za dolinami, kakor je bil razumil Jurdan; torej ogenj, nevaren strelo, ni

bil tako blizu. Toda sedaj je od tega vetrnjaka, svoje hčerke, začul, da se pripravljala nekaj celo v Novi Cerkvi. »Kaj neki delajo Turki? Ali so res slepi in gluhi, da ne opažajo, kako se koplje jama pod turškim cesarstvom?« Tako je govoril.

Na desni strani od njega so se čuli otročji glasovi, prihajajoči skozi okno nekoliko nad njegovo glavo; skozi okno je dohajalo tudi svetloba v čumnato. In videl je, da oba njegova maloletna sinova od katerih je imel starejši komaj trinajst let, stojita pred ognjiščem polnim žerjavice in ond nekaj delata. Tako sta bila zatopljena v svoje delo, da nista niti zapazila očeta, ko se je prikazal pred oknom.

Eden izmed fantov je držal nad ognjem penčico in se zelo zanimal za to, kar se je v njej kuhalo ali peklo. Drugi fant je z nožem izrezoval ter izmetoval nekeke leskeče se kroglice, katerih je cela gromada ležala pred njim. To so bile vlite svinčene kroglice, v pončici se je topil svinec, ki sta ga potem vlivala v kalup.

»Divja lovca, osla!« je zavreščal Jurdan, ko je videl s čem se vkvartata ter se vrnil s kvišku dvignjenim čibukom.

Sinova sta mahoma zapustila laboratorij in slično vetru zbežala iz čumnate ter se zgubila na ulici.

»Hajduki! Krvoloki! Požigalci! Prekleti, prekleti, tudi ti pripravljajo vstajo!« je kričal Jurdan, urno stopajoč navzgor po stopnjicah, kajti jeza je dajala moč njegovim nogam.

Zgoraj na hodniku se je srečal z ženo.

»Donja, ali nisi tudi ti v tej družbi?« jo je vprašal z groznim pogledom... Vsa moja družina je znorela... Spremenite me v pepel!... Ugonobite me na stare dni!...

In umolknil je ter dihal zasoplen.

urednike, ker misli na ta način uničiti časopise. Iz Zagreba je izgnan častnik Bergstein, ker je pisal resnico. Kakor se trdi, bodo iz Hrvaške izgnani vsi oni žurnalisti, ki niso hrvaški državljani. Ker niso mogli plačati kavcije, je več listov prenehalo izhajati, med njimi tudi humoristični list »Koprive«.

Soča se zgraja nad tem, da drugi slovenski dnevniki ne prinašajo tako visokoliterarnih feljtonov kakor ona. Če se bo dolgo bila po prsih, ji postrežemo z zelo natančnimi podatki o njenih izbornih feljtonih. Kakor znano, ponatiskuje založništvo Soče feljtonski material s smešno majhnimi troški v »Slovanski knjižnici« in drugih zbirkah Gabrščkeve firme, plačuje pa po 6 — 8 K (!!!) za 16 strani tiska. »Soči« gotovo ni neznan, kdo je tisti slovenski pisatelj, ki je robotal za 6 K od tiskane pole in — znorel; istotako se ji bo posrečilo zaslediti, kateri »dobri prevod«, honoriran po 8 kron, je hotelo njevo založništvo plačevati v mesečnih obrokih po 40 K! Če »Soča« ne bo molčala, bomo posvetili globlje v šundroman založniškega rodoljubja. Gabršček, ki investira v svoji »Slovanski knjižnici« samo papir, naj makar tarna, koliko »žrtvuje« za slovensko literaturo, druge časopise pa naj postavi pri miru. Rajše naj se uči pošteno plačevati pisatelje. Kdor hoče kamenjati druge, mora biti sam vsaj — gentleman!

Kislo grozdičje. »Grazer Tagblatt« je priobčil zadnje dni članek »Die Slaven im wirtschaftlichen Kampfe oder wenn der Arbeitsminister ein Tscheche ist«, v katerem vehementno napada sedanjega ministra za javna dela, Trnko, ki je Čeh očital mu je med drugim, da za nemška podjetja nima denarja, dočim za slovensko hotelsko podjetje »Triglav« plačuje kar 6000 K letne podpore. Da je to bila očividna laž brez vsake podlage, je bilo razumljivo. Včeraj je moral »Gr. Tagblatt« priobčiti tozadevno sledeči popravek: »Hotelsko podjetje »Triglav« v Ljubljani je vsled odloka ministrstva za javna dela z dne 20. oktobra 1910 dobilo enkratno podporo 6000 K, torej za časa nemškega ministra za javna dela, Ritta. — Ubald pl. Trnkoczy, predsednik hotelske družbe »Triglav«. — Mislimo, da je to dovolj kislo grozdičje za graško gospodo, ki bi rada uničila vse, kar je slovensko.

Srednješolske počitnice. Naučni minister je določil, da se imajo vršiti velike počitnice na srednjih šolah, dekliških licejih, učiteljskih, trgovskih in nautičnih šolah od 16. julija do 15. septembra. Nova ministrska odredba urejuje tudi počitnice med šolskim letom. Tako bodo trajale od sedaj naprej božične počitnice od 24. septembra do 2. januarja incl., velikonočne počitnice pa od velike srede do incl. torka po Veliki nedelji.

Zanimive stare stvari so izkopali na razvalinah stare Emone poleg obrtne šole. Odkopali so cel temelj lepe rimske hiše, ki je imela na tleh lep mozaik. Poleg tega so našli več drobnih starin, ki si jih vsak lahko na mestu ogleda.

Osebnostna vest. Na mesto g. dr. Cerka je nastavljen na I. drž. gimnaziji prof. J. Kenda.

Predavanje o panamskem prekopu. V sredo zvečer je inženir g. Josip Pavlin v muzejski predavalnici predaval o panamskem prekopu in podal najprej kratko predzgodovino prekopa. Prva družba, ki je bila ustanovljena leta 1876. v Parizu je pričela z gradnjo panamskega prekopa l. 1878., a je vsled raznih sleparij postala bankerotna. Primanjkljaj je znašal tisoč milijonov kron. Delo Francozov nadaljujejo sedaj Združene države. Dolžina prekopa znaša 80 km, stroški so proračunjeni na 1875 milijonov kron. Navzoče občinstvo je predavanju sledilo z velikim zanimanjem in g. predavatelja koncem predavanja viharno akklamiralo.

Nezgode. Tovarniški delavec Josip Kušar iz Glinca je na Veliko nedeljo na Viču padel iz kolesa in se na levi roki težko poškodoval. Vrh tega je zadobil tudi notranje poškodbe. — 28letna služkinja Ana Slovnik si je na potu na Šmarno goro zlomila desno nogo in težko poškodovala.

Pogreb prof. Sketa se vrši jutri v soboto ob 1. uri popoldne.

Ruski kružok v Ljubljani priredi v petek 12. t. m. v mali dvorani Mestnega doma društveno predavanje. Naslov: Lamanosov in ruska literatura 18. veka. Predava g. dr. Ivan

ložil je jopici in fes, da je lažje delal; njegovo lice, sedaj rdeče od truda, je imelo prav isti izraz duševne suhote, brezbarvnosti in trdobe.

Poleg okna je stala Lalka, njegova žena, oblečena v belkasto obleko, ki je šivala platnene znamke na že pripravljene povezke.

Iz njegovega mirnega in belega lica, ki se je razcvetelo ter pridobivalo več ženskosti, človek ni mogel spoznati, da ni srečna v tem zakonu, ki se je sklenil zoper njeno voljo. Prostočudna, neizkušena, brez romantičnega poleta, ki se ni mogel vdomečiti v njej v tem despotičnem krogu, v katerem je bila izrejena, je ona v mukah, s skritimi solzami stopila k oltarju. Čas pa ji je prišel na pomoč, kakor se to pogosto pripeti v podobnih slučajih; privadila se je ter se spopriznala z novim stališčem. Ni ljubila Stefeva, ni bilo niti mogoče, da bi ga ljubila, toda podvrgla se mu je in se ga bala. On pa tudi več od nje ni zahteval. Namesto njenega srca, za katero se on dosti ni trudil, je imel zavotovljeno bogato dedščino, kajti bil je prvi naslednik Jurdana Diamandjeva. Bil je zadovoljen.

Izpustil je iz rok motvoz, s katerim je vezal povezke, Lalki pa je padla iz rok igla, ko sta videla, da prihaja Jurdan grozno blede in razčlunjen z burnimi vraskami na čelu.

»O, Kriak!« je kričal že od vrat, kakor se mi zdi, sva le ti in jaz še ostala zvesta privrženca sultanova. V hiši so že vsi, menda celo mačke postale puntarji, kupujejo si revolverje ter vlivajo kroglice... Pripravljala se ogenj in požar, mi tu nimamo nič nujnejšega, nego pripravljati blago za somenji. Resnica je, da sem bolan, toda ti bi moral vendar videti in slišati, kaj se godi; čemu vtikati toliko denarja v blago, ko so pa napočili takšni hajduški časi?...

Lah. Začetek ob 7. zvečer. Vabljeni so društveni člani, učenci in gostje.

Iz Škocijana. Naša velikonočna procesija se je končala z blamažo — čukolade in novo pečenege revizorja Čukov krškega okrožja, kaplana Toneta Krmežljavčka, ki je plačeval člane po 4 K za par mandelcev, da so mu parado delali. Brez komentarija! Ni bilo drugega pričakovati.

Vlom. V noči dne 5. t. m. so neznani tatovi vlomili v gostilno Josipa Telbana v Kamniku in mu ukradli 40 K denarja, več cigar in steklenico žganja.

Madžarski grof — slepar. Iz Londona se poroča, da so tamkajšnji detektivji aretirali znanega madžarskega plemiča, grofa Testelica, sina bivšega ogrskega poljedelskega ministra. L. 1909. je iz zakladnice vojvode Braunschweiga nenadoma zginil neki smaragdni okrasek in padel v roke nekemu goljufu. Pravi lastnik tega dragocenega okraska je bil neki Sterks iz Bruslja, ki je hotel okrasek prodati. Kot posredovalec se je ponudil neki Paizán, grof Testelics pa se je javil za kupca, a ni mogel takoj izplačati vse svote. Nato so smaragdni okrasek spravili v neko omario in jo zapečatili. Pozneje pa se je izkazalo, da v omari ni bilo okraska, ampak soma par kosov sladkorja. Posredovalec in grof Testelics sta nenadoma zginila. Ko sta bila končno aretirana in sta prišla pred sodišče, je bil posredovalec obsojen, Testelics pa oproščen. Ker se je vsa razprava sedaj zopet obnovila je bil Testelics zopet aretiran.

Železniška nesreča. Brzovlak št. 1004, ki vozi med Pešto in Reko, je v sredo ponoči na postaji Vrbovsko pri prehodu menjalnika skočil iz tira. Dva vozova sta bila težko poškodovana. Izmed potnikov ni bil nihče ranjen.

Graham Wright ponesrečil. Svetovnoznani avijatik Graham Wright je te dni ponesrečil v Londonu.

Žvepleni dež. V Savrni v Italiji je padal te dni gost žvepleni dež. Splošno se domneva, da gre tu za žvepleni prah, katerega je odnesel s seboj vihar iz Sicilije in iz okolice ognjenika Vezuva.

Delanje blaznika. 27letni umobolni sin nekega kočarja v Kladnu na Češkem, ki je bil šele pred kratkim izpuščen iz blaznice, je prerezal svojemu 10letnemu bratu grlo. Ko je hotel umoriti tudi svojega 16letno sestro, ki je ravno spala, se je ta še v pravem času zbudila in pričela klicati na pomoč, nakar so sosedje blaznika uklenili.

Snežni zameti v Galiciji. Snežni vihar, ki je razsajal zadnje dni po Skandinaviji, je povzročil velikansko škodo. Po Stockholmu leži na ulicah po več metrov snega. Železniški promet je popolnoma ustavljen. V Stockholmu prihajajo neprestano poročila o nesrečah na morju. V Linköpingu je vihar vrgel v morje štiri otroke, ki so utonili.

Katastrofa na Nilu. O katastrofi na Nilu, ki se je zgodila zadnje velikonočne praznike krožijo najrazličnejše vesti. Kljub temu, da skuša vlada vso nesrečo omiliti, vzdržuje listi vest da je ponesrečilo tudi mnogo Evropejcev. Potapljači, ki preiskujejo reko na mestu, kjer se je potopila ladja, so potegnili dosedaj iz vode 5 ženskih trupel. Policija je izjavila, da je bilo na izletnem parniku najmanj 400 izletnikov, ki so vsi zginili življenja.

Devetletna samomorilka. Devetletna hčerka nekega kmeta iz Szathmaru na Ogrskem je na Veliko nedeljo skočila s klicem »Sedaj izvršim samomor« v potok in takoj utonila.

Turistična nesreča. Pri Vigo di Fassa je padel trgovec Sadelli nenadoma iz višine 1000 m v 250 m globoki prepad in obležal na mestu mrtev.

Policijski pes je v soboto pokazal svoje zmognosti. V Veltrusih se je zgodila tatvina in so spustili psa, da je sledil tatove. V gozdu pri Slanem je bila četa ciganon in pes je začel lajati — res so našli v ciganskem taboru skrite vse ukradene reči. Cigane so prijeli.

Gimnazija. »Štiti« v Taboru slavi te dni svojo 50letnico. Ta gimnazija je bila prva realna gimnazija v Avstriji. Slavnost 50letnice se vrši pod protektoratom mesta Tabora.

Kinematograf »Ideal«. Danes specialni večer. Kot glavna privlačnost je velikanska senzacionalna slika z levi »Strah puščave« in 6 slik prve vrste: 1. Čudesne gosli. (Komedija. Samo zvečer). 2. In voda je šumela in nara-

ščala. (Krasna kolorirana drama. Samo zvečer). 3. Pridobivanje rjave prsti. (Interesanten naraven posnetek). 4. Zigotto na lovu za tatovi. (Velekomično). 5. Kavkaške čete na perzijski meji. (Krasen naraven posnetek). 6. Mirko je kratkoviden. (Zelo komično. Igra priljubljeni šestletni Abelard.) Jutri »Zigomar II« 1100 m dolg film. Nadaljevanje prvega dela. V torek 16. aprila »Ekspedicija na južni tečaj. (Velika aktualnost).

Idrija.

Dramatično društvo v Idriji uprizori v soboto, dne 13. t. m. v pivarni pri »Črnem orlu« Funtkovo dramo »Tekma«. Začetek predstave ob pol 9. zvečer. Vstopnice se dobe v predprodaji v trgovini gršč. Leni Lapajetove. — Kakor je ob uprizoritvi »Tekme« v Ljubljani kritika soglasno konstatirala, je ta drama odlično delo, ki ga moramo šteti med najboljša dramatična dela. Pričakovati je obile udeležbe že zato, ker imamo opraviti z resnim in umetniškim delom. Sicer so pa tudi take priredbe v Idriji prevelika redkost, zato je upati na splošno zanimanje. Najbrže se udeležijo predstave gosp. pisatelj sam.

Idrijska podružnica S. P. D. je napravila o Veliki noči izlet v Gorico in okolico, ki se ga je udeležilo 17 članov, oziroma članic. Goriška podružnica je izletnikom stala vljudo ob strani, da so jim ob jasnem goriškem soncu prehitro minile vesele ure v krasni prirodi. Goriški planinci so naše na povratku spremili do Sv. Lucije. Obe podružnici, goriška in idrijska, napravita dne 4. maja izlet v Ajdovščino, o binkošti pa pridejo Goričani v Idrijo, da našim izletnikom vrnejo obisk. Že danes jim kličemo: dobro došli! Veliko naj vas pride! — Kakor čujemo, se namerava planincem pridružiti Pevsko in glasbeno društvo iz Gorice, ki priredi v Idriji koncert. Obeta se torej užitek tudi tistim ki niso vneti za turistik.

PROSVETA.

Opozarjamo na to tedensko številko »Slov. Ilustrovanega Tednika«, ki priobčuje slike o ponesrečenem profesorju dr. Cerku i. dr.

Vse informacije za I. zlet slovenskega Sokolstva daje »Slovenski sokolski krožek« v Pragi II., Lucerna (Zletna pisarna) Vodičkova ulica.

Indijski študent. Dr. Karel Glaser je priobčil v »Zeitschrift der deutschen morgenländischen Gesellschaft« lepo razpravo o indiskem študentu. Pisatelj je izdal tudi poseben odtisek na 37 straneh. Razprava se naslanja na bogato literaturo (dr. Glaser je promoviral iz indologije) in kaže veliko učenost pisateljevo. V razpravi naletimo na zanimive citate, ki kažejo nazore v šoli, vzgoji in vedi. Stari Indji so vedo visoko cenili. Na strani 15. čitamo: Neizobražen neučen človek je v resnici otrok; že stari so pripristega človeka zvali otrok, učenjaka pa oče. Kot slon iz lesa, kot antilopa iz usnja to je Nemcem Bramana — vsi trije nosijo le ime — itd. Razprava nam nudi popoln pregled indijske šole.

Gledališko društvo na Jesenicah uprizori v nedeljo dne 14. t. m. ob pol 8. uri zvečer najnovejšo Etbin Kristanovo dramo »Tovarna«, ki se je pred kratkim uprizorila na deželnem gledališču v Ljubljani z velikim uspehom. Igra je vzeta iz življenja tovarniških delavcev in zato jako prikladna za Jesenice. Opozarjamo na to uprizoritev pa posebno radi tega, ker je igro spisal najboljši slovenski dramatik gospod Etbin Kristan.

Spomenik bratom skladateljem dr. Benjaminu in dr. Gustavu Ipavicu! Zrno do zrna pogacha, kamen do kamna palača, torej z združenimi močmi naprej, to je geslo, ki si ga je stavil pripravljalni odbor, ki ima zbirati rodoljubne prispevke za nameravani spomenik. Pripravljalni odbor se obrača zato z uljudno prošnjo do vseh slavnihih pevskih in bralnih društev, da prirede vsaka vsaj po jedno veselico s prednašanjem skladb naših slavljencev v prid spomeniku, katerega sta si ta dva velika moža v največji meri zaslužila. Po širni Sloveniji imamo na hvalo narodni probuji na stotine ljudomilih pevskih in vsakovrstnih prosvetnih društev, prosimo torej njih činitelje, naj vsaj vsako društvo naredi kakor slavi v prid blagumu naše-

mu namenu in spomenik vrlema možema, ki živita v svojih pesmih med narodom naprej, se bo dvignil v najkrajšem času. Le malo dobre volje je treba in zgradba bo dograjena. Slovenski narod je dober narod in se izkaže hvaležnega svojim velikim možem. Odprite torej vsi priateljeli slovenske pesmi in vsa društva svoje dobro srce in storite vsak svoje. Vsi, najmanjši doneski se bodo redno izkazali v vseh slovenskih časopisih. Naj ne manjka noben slovenski rodoljub in nobeno slovensko pevsko in prosvetno društvo med čebelicami, ki zbirajo prispevke za spomenik. Razna društva, kakor v Trstu, Ljubljani, Celju, St. Jurju, Smarju, Ljutomeru, Celovcu itd. so priredila koncerta v prid spomeniku in upamo, da z lepimi prebitki. Stori jo naj še vsa ostala društva enako! Navedena naša slavljena nista bila samo slovenska skladatelja, bila sta velika rodoljuba in sta z svojo uplivno osebo pripomogla do markskega narodno - gospodarskega napredka. **Gustav se je na gospodarskem polju izredno odlikoval** in zato tudi žel priznanje in odlikovanje najvišjih krogov. On je bil dosedaj edini Slovenec, ki je bil odlikovan od c. kr. kmetijske družbe štajerske za zlato kolajno, katero si je zaslužil kot izvrsten sadjar in pospeševatelj umnega kmetijstva sploh; cesar sam je odlikoval oba z zlatim zaslužnim kižcem s krono in Gustava pozneje še z naslovom cesarski svetnik. Bila sta izborna zdravnik, izvrševala čez pol stoletja svoj poklic, lečila rane telesne, pa tudi rane duševne s svojimi prekrasni skladbami. — Povej mi, kje mož več je enakih! Torej Slovenec! Slovensko društvo! Kje in kdor kol si, prispevaj, da delo to se izvrši! Prispevke je pošiljati pripravljalnemu odboru za spomenik bratom skladateljem dr. Benjaminu in dr. Gustavu Ipavcu v St. Jurju ob juž. železnici Pripravljalni odbor je tudi založil krasne razglednice s sliko bratov skladateljev in z grobiščem brata Gustava. Naročajo se pri blagajniku pripravljalnega odbora g. Janko Artman, St. Jur o. j. ž. — Za pripravljalni odbor: Franjo Kartin, Jos. Drogenik, Janko Artman, Ant. Sivko, dr. Schwab, dr. Ipavcu.

Pevska župa za Ljubljano in okolico priredi v soboto, dne 13. aprila 1912. leta ob 8. uri zvečer koncert v veliki dvorani »Narodnega doma«. Spored: 1. K. M. Weber: »Oberon«, overtura za veliki orkester, izvaja orkester »Slov. Filharmonije« pod vodstvom kapelnika g. Petra Teplega. 2. a) St. Mokranjac: Srbske narodne pesmi II. šopek, mešan zbor. b) Emil Adamič: »Bela breza se zdrnila«, mešan zbor; poje pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Pevovodja g. Zorko Prelovec. 3. Anton Lajovic: a) »Serenada«, b) »Hi!« Pesmi za tenor s spremljevanjem orkestra, poje župni pevovodja g. dr. Pavel Kozina. 4. A. Dvořak: Slovanski ples št. 1, izvaja orkester »Slovenske Filharmonije« pod vodstvom kapelnika g. Petra Teplega. 5. a) Emil Adamič: »Francica«, moški zbor; b) Anton Foerster: »Spak«, moški zbor; poje pevsko društvo Slavec. Pevovodja g. L. Pahor. 6. Fr. Liszt: Ogrska rapsodija št. 2 za veliki orkester, izvaja orkester »Slovenske Filharmonije« pod vodstvom kapelnika g. Petra Teplega. Cene prostorov: Sedeži po 2 in 1 krono, stojšča po 60 vin., za dijače po 30 vin. se dobivalo pri zlatarju L. Černetu v Wolfovi ulici in na večer koncerta pri blagajni.

Pisatelj Ivo conte Vojnovič o Srbiji.

Kakor smo že poročali, čital je pesnik Ivo Conte Vojnovič v Belgradu svoje najnovejše delo »Gospa s solnčnico«. O svojem bivanju v Belgradu se je izrazil pesnik napram poročevalcu reskega Novega lista takole:

»Kako ste živeli v Belgradu?«
Divno! — To je edina beseda, ki morem z njo označiti ljubezen in prijateljstvo svojih Belgradčanov. — Vrnil sem se v svoj dom! Vojnovič so skozi stoletja živeli in umirali s slavo in tugo Srbije. Sedaj, ko je svobodna vseh spominov preteklosti, vrnil sem se in občutil sem, kakor, da se nisem premaknil nikoli iz teh krajev. Koliko dragih Dubrovčanov sem našel... Senca Orsata Pučiča se je sprehajala z menoj po Kalimegdanu in Terazijah. Imel sem v roki njegove pesmi, čital sem jih, gledal naokoli in razumel vse! Srečen sem bil, da sem prišel v Belgrad v blagoslovljenem trenutku ko so se

konstatirali, da je ta dramatizacija z malimi izjemami moja. Nočem nikomur delati krivice in želim, da na narodno-prosvetnem polju nihče ne bi imel toliko materialne škode, kot jaz, zakaj, kdor me pozna, ve, da sem mnogo žrtvoval in še žrtvujem, ampak prav povsod pa vendar ne morem biti jaz — coklja. G. Danilo je imel moj rokopiš dalje časa v rokah in je razdelil v svoji dimetizaciji snov ravno tako, kot je razdeljena v moji. Majo »Zala« je v štirih dejanjih (osmih slikah), scenerijo ima Danilo izvenzemlj v prvi sliki do pičice isto, kot jaz, tudi razdelitev posameznih slik je ista. Izmed oseb, ki so originalno moje in jih dr. Sket ne pozna mi je vzel Danilo sledeče: Korajman, Zalnik, Maček, Rutar, župnik (Danilo ga imenuje Jakob Unrest). Hasan. V prvi sliki, je največje Danilovega, samo na strani 21. je 7., 8., 9., 10., 11., 12., 16., 17., 18. vrsta* originalno moja. Druga slika ima razun zadnjega prizora razvrščene prizore, kakor moja, besedilo po večini dr. Sketovo. Na strani 28 je 13., 14., 15., 16., 17., 27., 28., 29. in 32. vrsta originalno moja. Tretja slika: Nastopi moji, originalno moja je: 38. stran, razun ene vrste cela, 39. stran, z malimi izjemami moja, na strani 40. 1., 2., 3. vrsta, na strani 41., najdaljši odstavek Iskendra in naslednje tri vrste, na strani 42., 2. vrsta in dobesedno prizor, ko pripeljejo Turki dekleta (vrtse 2. 9. inkl. 19.) 4. slika: (ženitovanje) je v splošnem moja samo, da je izpustil Danilo nekatere pesmi. Vprašam samo, kje je Danilo našel Besednika (osebo namreč) Rjušnico, bičaj, da ukradejo Rjušnico in da jedo na ženitovanju kapus (zelje)? Originalne moje besede najdem na koncu strani 46. in v

* Vedno od zgoraj.

Miklova Zala.

»Slovenec« prinaša dne 30. marca t. l. pod rubriko »Književnost« notico s katero naznana, da je Kat. tiskarna založila Cerar-Danilovo dramatizacijo »Miklove Zale« s sledečo pripombo: »...pa so mnogi poskusi dramatizacije kazali večje ali manjše nedostatke. Cerar-Danilova dramatizacija bo pa na slovenskih odrih dosegla velikanske efekte...« Dne 6. t. m. prinaša »Slovenec« daljši članek pod naslovom »Miklova Zala« v katerem razpravlja o zgodovini turških vojska, o rodbini Serajnikov in o dramatizacijah dr. Sketove povesti »Miklova Zala«. Da ne bo javnost enostransko poučena naj mi bo dovoljeno napisati par opazk. Kdo je prvi dramatiziral »Miklovo Zalo«, ne vem »Slovenec« trdi, da je bil to igralec Skrbinskič, pozneje Korošec Spicar (drugič bom prosil, da se mi reče vsaj koroški Slovenec, če je že predikat tako potreben), dalje »neznani pisatelj« na Viču in g. dr. Göstl je napisal libreto za opero. Kdo je dramatiziral »Zalo« prvi, danes ne pride v poštev. Jaz sem jo dramatiziral v zimi 1906/07, če jo je kdo dra: matiziral prej, je bil pred mano, to je jasno.

Igrala se je moja dramatizacija prva in sicer prvič na odru gledališkega odseka jeseniškega »Sokola« dne 28. februarja 1909 in se je ponovila dvakrat kot posebna predstava za koroške Slovence. Prvo predstavo je vodil g. Danilo in dobil na ta način že takrat vpogled v igro. Idejo, da bi bila snov prikladna za romantično opero je že leta 1907 sprožil g. prof. Scheinigg, kar mi je tudi pisal, ko mi je vrnil igro, ki sem mu jo poslal v svrhu ocene. Po prvi predstavi 28. februarja 1909, je prinesel »Mir« v št. 14 obširno kritiko, ki je ob koncu

tudi povdarjala, da naj se napravi iz »Miklove Zale« domača opera. Prva izdaja dr. Sketove povesti je starejša od mene, in če jo je tudi že pred mano kdo dramatiziral, na oder sem jo spravil vendar jaz prvi. Glede »neznane pisatelja« na Glincah naj vzame »Slovenec« na znanje, da je bil ta neki J. Jezeršek, menda mitniški paznik in član tamošnjega Kat. slov. izobraževalnega društva, katero je igro prvič uprizorilo 3. oktobra 1909, na vrtu g. Pavliča na Glincah. Mene je stvar zanimala in sem šel gledat igro, a kako se začudim, ko vidim, da je gledališki list (osebe) popolnoma isti, kot za mojo dramatizacijo. Nepoznan se pomešam med kmete, ki so čakali predstave in se začnem z njimi pogovarjati o igri, ali je to nova igra, kdo jo je spisal itd. »Seveda je še nova«, se glasi eden navzočih, »samo na Jesenicah so jo šele igrali in Jezeršk jo je tam videl in potem po Jesenicah povzel«. Bil sem pri predstavi in videl tudi Jezerška, ki je igral vlogo »Serajnika« in se ob koncu igre tudi zahvalil z besedami: »...in lepa hvala ker ste me v tako obilnem številu obiskali...« Pri predstavi sem opazil, da je v igri mnogo mojega, razdelitev dejanja, posamezni prizori in kakor rečeno osebe dobesedno po moji dramatizaciji. Ker je bil z mano tudi eden izmed jeseniških diletantov, ki je mojo igro poznal, sem imel pričo in bi bil nastopil tožbeno pot, če mi nek napreden odvetnik ne bi bil odklonil zastopstva. Vsa zadeva je g. Danlu dobro znana in bi bil Kat. tiskarno lahko informiral. Sedaj je dramatiziral povest g. Danilo, a takoj na slovnici strani se je zmotil, napisal naj bi »Po Spicarjevi dramatizaciji dr. Sketove povesti za Ljudski oder priredil Anton Cerar-Danilo«, potem bi bilo vsaj pravično, a tako moram žal

Srbi in Hrvatje spoznali in objeli. Skozi dim predsodkov, bratomornih borb, psolv itd. zavrel je veter, odgnal oblake in bratje so se našli, zavriskali ter se objeli! »Edini smo!« »Po krvi in jeziku edini!« Tako sem pisal in govoril jaz od svojih otroških let sem. Za to sem tudi trpel Ometavali so me z blatom oni, ki sedaj priznavajo to edino in nadežno in rešilno besedo edinstva! Hrvat, Srb, Slovenec, to je meni sveta narodna Trojica, kdor ne veruje nanjo, ta ne priznava življenje in obstanek svojega naroda. Bogu hvala, da je to božansko izpremembo mišljenja dvignila na ščit ravno mladina! Da vidite, kako se v Belgradu dela in živi s Hrvaško. Kaj naj rečem o svojem bivanju v Belgradu? Bog me je hotel poplačati za vsa trpljenja v življenju in mi pokazal obljubljeno deželo!

In govornica v Belgradu! Srbski jezik! Kro-na in porok svobode ter bodočnosti. Ali, prijatelj moj, to strastno skoraj blazno veselje, slišati vsepovsod svoj jezik. Od kralja pa do zadnjega delavca, vse, vse govori le naš jezik, oni jezik, ki se mora na našo žalost v Zagrebu boriti po ulici, kavarnah in domovih, s tujim, neznanim!

»In kaj mislite?« je vprašal poročevalec pes-nika, kaj je rešilo Srbijo iz onih groznih dogodkov minulih dni?

Pesnik »Trilogije — Majke Jugoviča« je za trenotek omolknil, potem pa rekel:

»Kaj? Čudno vprašanje! Svoboda!«

Tako je končal ta zanimivi pogovor!

— c.

„Liberum veto“.

(Kranjski deželni odbor je sklenil, da prisodi »Slovenskemu planinskemu društvu« podpo-ro je tedaj, ako bo v odboru imel dr. Pegan, kot član deželnega odbora — svoj liberum veto.

Opazka: Liberum veto pomeni: ugovar-jam; liberum veto lahko razveljavi sklep veči-ne. Najbolj slaven je poljski liberum veto, ker je tam lahko en sam plemič s svojim veto dose-gel, da sklep zbora ni bil veljaven. To je zakri-vilo tudi propad, ker na ta način država ni prišla naprej. Tudi pri nas se začena taka vlada; zato smo prejeli o sklepu deželnega odbora sledečo pesem:

Kar ni klerikalno
to bodi proketo,
zato odločije —
naj: liberum veto.

Tako so v odboru
deželnem sklenili,
in kakor sklenili
tako so storili —

Planinsko je društvo
prosilo podpore,
da moglo braniti
slovenske bi gore.

Ker nemštvo mogočno
ga s silo napada,
in v skupni le branbi
rešitve je nada.

Deželni odbor pa
ne daje denarja,
če z liberum veto —
nihče ne ugovarja.

Zato so jim rekli:
Vam Pegana damo,
da gledal bo zvesto
Vam v prste čez ramo.

Kar v društvu poslej bo
kot predlog sprejeto —
ovrgel bo Pegan
češ: liberum veto.

Če kdo bo na gore
v nedeljo šel sveto:
zaklical bo Pegan
svoj: liberum veto.

Če v gorah bo hvalil
kdo svobodo vneto,
položil nanj Pegan
bo: liberum veto.

Če društvo skrbelo
bi za prosveto —
zakričal bo Pegan
svoj: liberum veto.

začetku 47. strani na strani 48, 8., 9., 18. in 19. vrsta, 49., 50. in polovico 51. strani. V peti sliki je razvrstitev prizorov kot moja, besedilo večinoma dr. Sketovo, ravnotako v šesti sliki, kjer nastopajo osebe skoro izključno tako, kot pri meni, originalno moje so besede Tresogla-va ob koncu slike. V sedmi sliki je moji dra-matizaciji vpletel Danilo sužnjio Lejlo. Osmi slika je le malo različna od moje. Davorin na-stopi ravnotako kot blazinec in Marko se vzlic tem, da ga dr. Sket prej usmrti, vrne, kot pri meni. Originalno moje besedilo je na strani 88. Davorin-Almira, 91. in 92. Davorin-Meta, Davorin-Mirko ter Korajmanov govor na strani 94.

To sem pojasnil le v toliko, da se ne bo mislilo, da je Danilova dramatizacija izvirna, saj najdemo v nji še en odstavek z »Divjega lovca« in eden z »Rokovnjačev«, turški izrazi pa diše precej po »Martinu Krpanu«. Kdor je videl »Miklovo Zalo« na Jesenicah, bo vedel soditi tako n. pr. mi piše pisatelj Meško: Dra-gi g. Špicar! Kaj pa so storili z Vašo »Zalo«? Saj je Danilova skoro Vaša? Ali ste vedeli, da jo izda? Čudna stvar! — — —

Danes sem dobil iz Celovca dopisnico v tej zadevi na kateri piše neki gospod »V obče se stvar obsoja«, in poslanec Grafenaver mi je včeraj pravil, da mu je provizor Hafner (moj sošolec) v Melvičah v Zilski dolini pravil, da je Danilova »Zala« izvemši enega akta Špi-carjeva. Toliko v mojo obrambo napram javno-sti, Kat. tiskarni pa svetujem, naj se v pri-hodnjič prepriča, ali kupi pristno, ali ponare-jeno blago. Tistim, ki nameravajo naročiti Da-nilovo knjigo pa naznanjam, da bo konstatir-alo šele sodišče, ali se ta dramatizacija sme uprizariti ali ne.

Jesenice, 11. aprila 1912.

Jakob Špicar.

Zato bo skrbelo
za maše vse leto,
če ne brez podpore
bo. Liberum veto!

Kot romar na gore
turist naj gre sveto —
če ne bo Pegan
vstal: liberum veto.

Če društvo v politiki
bo prizadeto
uniči takoj ga naj
— liberum veto.

Če kdo na vrhove
bo šel prerazgredo
zaklical bo Pegan
svoj: liberum veto.

Če kdo na goro
šel s snegom odeto
zaklical bo Pegan
svoj: liberum veto.

Planinke hoditi
smejo le s — teto —
sicer sledil jim bo
liberum veto.

Če šalil turist bi
s planinsko bi Meto
opomnil ga Pegan
bo z liberum veto.

Tako bo stopal
turistom na peto
kjer bodo hodili
ta »liberum veto«.

Duh Peganov plaval
vrh gor bo razpeto
in klical planincem
bo liberum veto.

In kakor da čuli
iz nebes bi trompeto
odmeval z višave
bo: liberum veto!

Tako bo gorovje
vseh grehov oteto,
ko v njem gospodaril
bo »liberum veto«.

Oj blagor ti zemlja
slovenska. Pod reto
te ribniško spravi
ta: liberum veto.

Da srečno napredka
te vsega obvarje —
deželni odbor ti
določa denarje.

O Triglav, o Mangart,
o Stol, o Golica,
o Grintovec, Kočna,
Planina, Ostrica.

Zapojte višave
zdaj pesem zahvalno,
čutile zdaj boste
pomoč klerikalno.

Nevarnost je preč —
nič vam ne bo vzeto
saj tujcev obvarje
vas Peganov veto.

Najnovejše vesti, telefonska poročila.

KOMISARIJAT NA HRVAŠKEM.

Zagreb, 11. aprila. Danes so bili zopet za-pletenjeni vsi tukašnji listi, ki so pisali o občenem zboru časnikaškega društva, kjer je bil sklenjen protest proti nasilnem postopanju napram časopi-sju. Govori tako da, da bo vlada radi tega razpu-stila tudi hrvaško časnikarsko organizacijo in konfiscirala precejšen imetek iste.

Zagreb, 11. aprila. Proti inozemskemu časopi-sju je uvedena najstrožja cenzura. Na zagreb-ski pošti je stalno etabliiran policijski uradnik, ki pleni in ustavlja dostavljanje tujih listov, ki govorijo o nasiljih na Hrvaškem. Zlasti velika pozornost se obrača slovenskim ter srbskim časopisom, tako da v Zagrebu ni dobiti niti slo-venskih niti srbskih časopisov. Tudi social. de-mokratsko in nemško časopisje, zlasti Grazer Tagespost je vedno zaplenjeno!

Zagreb, 11. aprila. Vlada in komisariat se trudita na vse načine, da bi njih nasilja ne prišla v širšo javnost, pred evropski forum; prepre-čiti hoče tudi na najnasilnejši način sestanek hrvaških poslancev v Ljubljani. Kako tega se še ne ve, a pojavljajo se zopet vesti, da bo dal v slučaju, da se ta sestanek res skliče, zapreti vse hrvaške opozicijske politike.

PRED ODLOČILNIM TRENOTKOM.

Budinpešta, 11. aprila. Danes se je vršil ministrski svet, ki se je bavil z vsemi vprašanji, ki jih je izzvala sedanja kriza. Sklenila in dolo-čila se je tudi taktika in način boja proti opozi-ciji. — Justhova stranka, katere člani so že vsi v Budimpešti, se pripravlja na petkovo sejo z vso odločnostjo. Predsedstvo stranke je skleni-lo, da z obstrukcijo prepreči prehod k dnevnemu redu, da se ne pride do razprave o vojni pred-logah, medtem ko večina hoče na vsak način otvoriti debato o brambni reformi. Zato je že začetkom petkove seje pričakovati burnih do-godkov.

POT BILINSKEGA V ANEKTIRANE DEŽELE.

Sarajevo, 11. aprila. Skupni finančni mini-ster vitez Bilinski pride začetkom maja v Sara-jevo, kjer ostane več tednov. Njegova obitelj bo prišla v Ilidže na letovišče. Bilinski obišče vse večje kraje v Bosni ter Hercegovini, da spo-zna razmere v deželi in želje prebivalstva. Tu-di s saborskimi strankami se bo dogovarjal, da zagotovi rešitev deželnega proračuna in invec-ticijske predloge.

ŽRTEV ČRNOGORSKEGA ABSOLUTIZMA.

Carigrad, 11. aprila. Semkaj je dospel bivši črnogorski minister Ivanovič, ki je bil obsojen radi udeležbe v zloglasni Nastičevi bombni aferi na dosmrtno ječo, ter je ušel iz podgoriških

kazemat. Turška vlada ga je sprejela slovesno in ga na državne stroške namestila v hotelu Stambul. Ivanovič je vsled prenehanja trpljenja v ječi in na begu bolan ter mora ležati v postelji. Ko ozdravi se preseli v Belgrad, kjer bo živel toliko časa, dokler se ne izpremeni sedanji po-litiški položaj v Črni Gori.

VELIK USPEH HRVAŠKEGA AVIATIKI.

Dunaj, 11. aprila. Pomorski oficir Majura-nič je poletel iz Dunajskega Novega mesta s svojim Lohner-Darinlerovim aeroplanom z brzino 12—16 metrov v sekundi proti Dunaju, obkrožil zvonik štefanske cerkve, ter se na to vrnil proti Dunajskemu Novemu mestu. Polet tja in nazaj ter manevriranje nad Dunajem je trajalo 1 uro in 3 minute. Ob 3 uri 48 minut se je popolnoma gladko izkrcal na letališču. Ob-činstvo je mlademu avijatiku prirejalo živahne ovacije.

VOLITVE NA TURŠKEM.

Carigrad, 11. aprila. Iz vseh volilnih okra-jev dohajajo poročila o velikih volilnih uspehih mladoturškega komiteja. Mladoturki uporabljajo največja nasilja proti opozicijskim kandi-datom, tako da je liberalna zveza sklenila ab-stinenco. Že danes je gotovo, da bodo Mlado-turki v novi zbornici razpolagali z štiripetin-sko večino.

ZIMA V SARAJEVU.

Sarajevo, 17. aprila. Zadnje dni neprestano sneži v mestu in okolici, mraz je padel pod nič-lo. Nova zima je prizadela veliko škodo na vr-tovih in poljih, kjer je bilo že vse v cvetju.

RAZNO.

***Olimpijske igre** bodo letos v Stockholmu. Priglasilo se je že 900 evropskih tekmovalcev in sicer: iz Anglije 328, iz Rusije 225, iz Nemčije 210, iz Avstrije 95. Čehi in Grki pošljejo po 20 tekmovalcev; Turčija 4, Srbi 10 in Švica 8.

***Verska sekta.** V Kafayette (Sev. Amerika) so prišli na sled verski sekti, ki je pri svojih ver-skih obredih žrtvovala ljudi. Dokazalo se je, da je padlo 35 zamorcev kot žrtev verske blodnje. Neka mulatinja je izdala celo družbo in je po-vedala oblastim, da se je udeležila pri 17 umo-rih. Zgodilo se je, da je bila cela družina po no-či napadena in pomorjena. Oblast je prišla ce-lo versko družbo.

***Dunajski aristokrat** grof Roger Rossequil Remiremont (kako lepo dolgo ime!) je bil te dni obsojen v Freiburgu zaradi pustolovstva na 4 mesece. Rojen je bil na Dunaju 1873. Leta 1904. je bil v Parizu obsojen zaradi sleparij; izvalil je neki zaljubljeni dami 43.000 frankov. Z neko pustolovko se je potem na videz poročil, da je postala grofinja, in je zato dobil 2000 frankov. V Monte Carlo je bil obsojen na dve leti zaradi tatvin. V zadnjem času se je pečal s tem, da je vtilotapil skozi mejo Saharin, za kar je bil ob-sojen. To so potomci grofov.

***Sloni v Siamu.** Še pred par leti so cenili število krotkih slonov v Siamu na tisoče. To število se je sedaj zelo znižalo, kar so lahko posebno sklepa iz tega, ker se je njih cena zelo zvišala. Dorasel samec stane v Siamu ravno toliko kolikor stane pri nas bolj nava-den avtomobil: približno 12.000 K, samico pa prodajajo po 7000—8000 K. V severnem delu kraljevine Siam v Indiji bi bilo brez krotkega slona silno težko potovati. Siamski slon do-raste s 25 letom; ko postane 35 let star, do-seže največje visokosti. Živi 80—150 let; več zelo redko. Normalna teža doraslega slona znaša 3000 kg. Veliko več kot krotkih slo-nov, pa se še nahaja divjih slonov, ki žive v džunglah, včasih kar po 200 skupaj. Seveda, lov na slone ni prost. Zato je treba posebnega dovoljenja od vlade. Za vsakega je treba pla-čati 600 K. Pretečeno leto je bilo iz Siamu izvoženih za 1950 kg slonovih kosti.

***General Dumas.** Te dni bodo odkrili v Parizu na trgu Malesherbes generalu Dumasu krasen spomenik. General Dumas je bil slav-nik francoskega romanopisca Dumasa in stari oče dramatika Dumasa. O generalu Dumasu so razširjene najrazličnejše pripovedi. Njego-vo življenje je bilo polno najčudovitejših in he-roičnih doživljajev. General Dumas je bil ku-lat in je na Tirolskem neki most sam branil proti Avstrijcem. Bil je pravi velikan, nena-vadno moči. Ko ni imel več niti sablje niti kroglje, je zgrabil za truplo nekega mrtvega sovražnika in bil z njim po Avstrijcih. — Ne-koč ga je neka krasna dama vzela s seboj v svojo ložo v gledališče. V sosednji loži je bil neki plemenitaš, ki je polglasno zaklical da-mi: »Milostiva, čemu jemljete v svojo ložo tega zamorca.« General Dumas je molčal. Pri-jel je malega aristokrata za vrat, ga potegnil iz lože in vrnil ga oder. — Tudi njegov sin in njegov vnuk sta podedovala to silno moč. Dramatik Dumas je nekoč izjavil: »Čudno je, toda če v časopisu berem, da je bil 60letni stavec napaden od banditov, vedno mislim sam pri sebi: »Jaz sem 70 let star in si še ve-dno želim, da bi se mi to kedaj pripetilo. — Ko je šel njegov oče nekoč v Avignon, ga je pri izstopu iz hotelodvora napadla četa postre-ščkov, ki je hotela nesti njegov kovčeg. Ro-manopisec Dumas je bil takrat še precej re-ven in je zato hotel stn nesti svoj kovčeg do-mov. To je postreščke silno užijelo in so ga pričeli zbadati. Eden je zakričal: »Tak gospod in nam ne da zaslužiti par krajcarjev.« Drugi: »Ni čuda, zamorec je vendar rojen za prena-šanje kovčegov.« Dumas ni dolgo premišljal ampak je zgrabil prvega za prsa, ga odnesel na most in ga v šali nekaj časa držal nad vodo, nakar je svoj kovčeg mirno sam nesel domov.

***Hipnotiziran človek v zaporu.** Višji komi-sar pri direkciji državnih železnic v Pragi, Versbach v. Hadamar, ki je vzbudil veliko po-zornost, k ga je med sodnijsko obravnavo ob-jelo hipnotični spanec, je sedaj v zaporu. Ob-dolžen je, da si je sam pridejal plemstvo. Če-ška medicinska fakulteta je dobila nalogo, da preišče Versbacha, če je morda ponaredil ma-tico v hipnotičnem stanju. Na njeno zahtevo so sedaj zaprli komisarja, ker je fakulteti ote-

ženo njeno delo s tem, da se Versbach izrablja, celo od nekega zdravnika, za hipnotične po-izkuse. S temi poizkusi se hoče prisiliti ugodno razpoloženje za Versbachov proces. Do sedaj je bil Versbach, svoboden, odslej pa bo inter-niran v blaznici češke psihiatrične klinike.

***Zastrta marmorna skupina.** Iz Pariza po-ročajo: Par tednov pred otvoritvijo velikega pomladanskega salona »Société Nationale« je prišlo do mučnega dogodka, ki zbija v umetni-ških krogih veliko pozornost. Nemški kipar Arnold Rechberg, ki ga na Francoskem visoko cenijo, je bil oficijozno obveščen, da s njegovo dva metra visoko marmorno skupno na sklep policijske komisije zakrili. Kot pretvezo nava-jajo, da predstavlja skupina predmet, ki se ne sme javno kazati. Rechberg je nato pisal pred-sedniku, da je začuden nad načinom, kako se ravna z umetniškim delom. »Société Nationa-le« s tem ponižuje delo dolgih dni in ne žali sa-mo njega, temveč vse umetništvo. Bajse se bo policijski prefekt podal v salon, da si delo sam ogleda v svrhu definitivne odločitve.

***Svetovna razstava v San Franciscu.** Pretleko je komaj šest let odkar je uničil gro-zen potres in požar mesto San Francisco, a že se vzdiguje iz razvalin ponosnejše mesto, in se celo pripravlja na veliko svetovno razstavo, ki bo prekašala vse prejšnje. L. 1915. bo otvo-ritev panamskega prekopa in to je povod za prireditev svetovne razstave, ki se bo imeno-vala Panama Pacific Exposition. Že v l. 1904. se je porodila misel za razstavo. Mesto je bilo takrat središče trgovine ob Tihem morju. Zato ne bi smelo zamuditi prilike pokazati ob pri-liki dokončanega prekopa, kaj zmore in da ho-če tudi v bodočnosti obdržati svojo premoč nad vsemi trgovskimi mesti. Kakor strela iz jasnega je pa zadela sredi med pripravi mi-esto grozna katastrofa. Vsakdo je menil, da se desetletja in desetletja ne bo dvignilo mesto do prejšnje veljave. A že nekaj dni po požaru se je blestel na leseni baraki daleč naokolo viden napis: »Panama Pacific Exposition San Francisco May 1913.« Napis je učinkoval ka-kor bojni klic! Prekop se je zavlekel za dve leti, a to je bilo prirediteljem razstave ravno prav, ker bodo na razstavi zastopane pred vsem Kitajsko, Japonsko, Avstralijo, Java in Indijo. Te države pa potrebujejo za dostojno zastopstvo mnogo časa. Denarja ne manjka prirediteljem. Na prvem velikem zborovanju l. 1910., so nabrali v dveh urah 16 milijonov mark. To svoto so darovali ljudje, ki so izgu-bili pred štirimi leti vse imetje. Škoda, katero sta povzročila l. 1906. potres in požar, je zna-šala pri zavarovanem imetju 1600 milijonov mark, nezavarovana škoda pa še za milijardo več. 1000 milijonov mark so od l. 1906 porabili za zgradbo hiš brez notranje opreme. Prostor, ki je določen za razstavo meri 1600 oralov. V enem delu znamenitega mestnega Golden Ga-te-Parka bo posnetek panamskega prekopa, po katerem se bo lahko vozilo z ladjami. Zgra-dili bodo kolosej v rimskem slogu, v katerem bo prostora za 75.000 ljudi. Vmes bodo vrtni nasadi, kakršni so na Japonskem, Kitajskem in na havajskih otokih. Inozemski oddelki bodo v Lincolnparku.

***Čedne razmere v blaznici.** Blaznica v Kvartu pri Genovi je imela v oskrbi dve leti neko damo, ne da bi o tem obvestila njeno dru-žino. Sedaj je bilo vodstvo blaznice obsojeno, da poravnava vso škodo, ki je narasla družini iz tega prikrievanja. Poplačati bo moralo material-no škodo; če bodo pa izvedenci konstatirali, da je dama vsled tega tudi duševno trpela, bo tre-ba tudi zato odškodnine. Stroški bodo ogromni, ker je mož te dame porabil polovico premože-nja, ko je iskal svojo ženo, ki se ni vrnila s po-tovanja v Evropi.

***Raziskavanja bosanskih jam.** Po leti in v jeseni preteklega leta sta dva dunajska razis-kovalca izvedla obsežna jamska raziskovanja v okoliših bosanske vzhodne železnice. Razis-kovanja so spravila izredno mnogo interesant-nega znanstvenega materiala na dan. Preiskala sta mnogo votlin in jam z ozirom na njih ge-ologične posebnosti, na način njih nastanka in na njih obseg, če se nahajajo v njih morda kaka živa bitja ali pa ostanki preteklih dob; vse se je najvestnejše preiskalo, izmerilo in napravili sose kartografični posnetki. Fotografirale so se mogočne votline in krasne tvorbe kapnikov. Rezultat raziskavanja so bile važne prazgodo-vinske najdenine. Med drugim so preiskali zelo razrastlo votlino kapnikov, pri čemur so se na-šli dobro ohranjeni ostanki diluvialnih žival-skih vrst. Tudi veliko vodno jamo so odkrili; tudi tu so našli lepe kapnike. Najinteresantnej-ši rezultat pa sta imeli dve ekspediciji v neko, ne baš veliko votlino, kjer so na nekem stran-skem hodniku, na robu prepada našli celo mno-žico človeških kosti. Oblika črepije je pričala o visoki starosti najdenin. Znanstvena preiskava privatnega docenta dr. Rud. Poecha je potrdila, da izvirajo najdenine iz prazgodovinske dobe. — Raziskovalna dela, ki so se vršila sedem mesecev, se bodo tekom prihodnjih mesecev nadaljevala.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pis-menitu vprašanjem je priložiti znakno 20 vinarjev. — Pri malih oglašitvah ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakmah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Kontoristinja s prakso zmožna obeh steno-grafij, obeh deželnih jezikov, samostojnega knji-govodstva, sprejme službo takoj ali pozneje. Naslov pove »Prva anončna pisarna«.

Širite, kupujte in naročite „Dan“! Prijavljajte nove naročnike!

Učiteljska tiskarna

priporoča v nakup vsemu učiteljskemu, vsem učiteljskim društvom in vsem okraj. učiteljskim knjižnicam

po vsebini in opremi krasno Ganglovo knjigo:

Beli rojaki.

Elegantno vezana knjiga stane 3 K, — broširana 2 K 60 vin., s poštnino 26 vinarjev več.

Naroča se v Učiteljski tiskarni v Ljubljani.

Delikatesna trgovina

M. RAVTAR

Jurčičev trg štev. 3

priporoča cenjenemu občinstvu po najnižji ceni razna zajamčeno pristna namizna in desertna domača in inozemska vina.

Vedno sveže delikatese, šampanjec itd.

Zajtrkovalnica. Pivnica.

Eksport kranjskih klobas

Modni salon **M. Sedej-Strnad**

261

riporoča cenjenim damam

klobuke le najfinejše izvršbe. Žalni klobuki

so vedno v zalogi.

Prešernova ulica. Palača mestne hranilnice.

Priporočilo!

Pri nakupovanju suhih in oljnatih barv, lakov, firnežev i. t. d. se obrnite na domačo tvrdko

Premrl & Jančar v Ljubljani.

Prodaja na drobno in debelo. — V zalogi so krasne fasadne barve.

Tovarna: Kolodvorska ulica 18 in Dunajska cesta 20.

Zahtevajte vzorce in cenik.

„DAN“ se prodaja po vseh tobakarnah po 6 vin.

Brez razprodaje 75% ceneje.

Namesto da veliko anonciram sem se odločil radi draginje otvoriti separadni oddelek v southerinu z oblekami za gospode in dame od zadnje sezije z 75% znižano ceno. Pošiljam na izbiro tudi na deželo.

Ogromna zaloga svežih najnovejših oblek in površnikov za gospode in dečke, ter konfekcije za dame in deklice po znižanih cenah.

„Angleško skladišče oblek“, O. Bernatovič,
Ljubljana, Mestni trg štev. 5

Ivan Jax in sin, Ljubljana

Dunajska cesta štev. 17

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev in stroje za pletenje (Strickmaschinen) za rodbino in obrt.

Pisalni stroji Adler. - Vozna kolesa.

Ceniki zastonj in franko.

Kavarna Leon

Celo noč odprto

Celo noč odprto

Del. glavnica: K 8,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez.fond nad K 800.000.

Stritarjeva ulica štev. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

UČITELJSKA TISKARNA

Telefon štev. 118. v Ljubljani, Frančiškanska ulica štev. 8. Telefon štev. 118.

Jan Legova knjižnica: Rape: Dane. Cena 1 K. Slapšak: Turki pri Sv. Tilnu, ilustrovana knjiga. Cena 1 20 K.	M. Gregorič: Otroški oder, gled. igre za mladino. 1 50 K.	Štupar: O prvinah in spojinah, ilustrov. Cena 1 50 K.	Brunet: Telovadba. Cena 4 K.	Mešček: Beleške iz fizike in kemije. Cena 40 vin.	
Marolt: Zgodovinske učne slike. Cena 2 K.	Vizitke	Engelbert Gangl: Beli rojaki. Cena vezani knjigi K 3—, broširani K 2 60.	Kuverte s firmo	Jožef Ribičič: Kraljestvo čebel. Cena vezani knjigi 80 vin.	Trgovske račune
Knjižnica Učiteljskega konvikta: Julčka Mišjakovega zbrani spisi I., II. in III. zvezek. Cena à 1 50 K. — Rape: Mladini. Cena 1 50 K. — Gangl: Zbrani spisi. I. in II. zvezek. Cena 1 50 K.		Adamič: Slava Cesarju! Spevoigra za mladino. Cena 3 K. — Besedilo k Adamičevi spevoigri. Cena 10 vin.		Žirovnikove narodne pesmi. I. in II. zvezek. Cena à 20 vin.	
Bretl: Kako si ohranimo zobe. Cena 20 vin.	Vse predpisane in potrebne šolske tiskovine.	Razni napisi na lepenkah za šole.	Novo! Popravljalna znamenja na tabelah.	Tabela o pravilnem mešanju umetnih gnojil.	Vse tiskovine za knjižnice.
Uradne tiskovine za županstva.	Vse najnovejše tiskovine za obrtno - nadaljevalne šole.	Stereotipija	Litografija	Muzikalije	Založba knjig

V „Učiteljski tiskarni“ se tiskajo: Slovenski Branik, Dan, Učiteljski Tovariš, Slovenski Ilustrovani Tednik, Rudar, Domače ognjišče, Zvonček, Popotnik, Naša Bodočnost, Gasilec, Zarja, Tobačni delavec.